

गठबन्धनको अपेक्षा

स्थानीय तहको निर्वाचन नजिकिएसँगै राजनीतिक दलहरूले चुनावी गतिविधि तीव्र बनाएका छन् । साना-ठूला, सत्तास्ट-प्रतिपक्ष सबै दलको ध्यान स्थानीय तहको निर्वाचन परिणाम आफ्नो पक्षमा ल्याउन रहेको बेला केन्द्रमा जस्तै स्थानीय तहमा पनि 'गठजोर' कायम राख्न नेतृत्व पत्ति प्रयत्नरत छ । सरकारमा समेत गठबन्धनका दलहरू आउँदै संघीय निर्वाचनसम्म भित्रै जानुपर्ने बताउँदै आएका छन् । यही आशय, निर्णय र निर्देशन अनुसार दलका जिल्ला संघठन तथा नेतृत्वबाट यो गठजोर बडा तहसम्मै कायम राख्न सहमत भएका हुन् । चुनावी गतिविधि तीव्र बनाएका दलहरूका केन्द्रीय तहका नेताहरू गाउँ-गाउँमा पुगेर मतदातालाई आफ्नो पक्षमा ल्याउन 'कसरत' गर्न थालेका छन् । सत्ता गठबन्धनका नेपाली काग्रेस, नेकपा माओवादी, नेकपा एकीकृत समाजवादी, जनता समाजवादी दलका बीच भएको बैठकले प्रदेशस्तरीय कार्यदल गठन गरेसँगै त्यही मापदण्डका आधारमा जिल्लास्तरीय कार्यदल बनाइ तालमेलको आधारमा चुनावमा जाने, अनुगमन संयन्त्र निर्माण गर्ने लगायतका निर्णय गरेका छन् । खासगरी नेकपा एमालेलाई स्थानीय तहदेखि नै रोक्ने रणनीतिका साथ लागेका सत्ता गठबन्धनका दलहरूको यस्तो एकतामा आफ्नो दलभित्र मतभेद रहे पनि संस्थापन पक्ष नै एकता, तालमेल र सहमतिमा चुनाव गर्ने र त्यसका लागि स्थानीय आवश्यकतालाई प्राथमिकता दिने निर्णयमा पुगेको छ । त्यही आधारमा १ नम्बर प्रदेशमा नेपाली काग्रेसका प्रदेश अध्यक्ष उद्घव थापा, महामन्त्री उमेश थापा, माओवादी केन्द्रका प्रदेश अध्यक्ष हर्केबाहादुर नेत्वाङ्ग, उपाध्यक्ष शिक्षकुमार ढाँगी, एकीकृत समाजवादीका अध्यक्ष बलदेव चौधरी, उपाध्यक्ष धर्म निरैला, जनता समाजवादीका अध्यक्ष प्रविण चाम्लिङ सम्मिलित कार्यदल बनाइएको छ ।

संघ, प्रदेश हूँदै जिल्ला तहसम्म एकताबद्ध भएर जाने सहमति अनुप्रय नेपाली काग्रेस भाषा सभापति देउकुमार थेबेको अध्यक्षतामा बसेको बैठकले पनि चुनावी तालमेलमा जोड दिँदै गठबन्धनलाई परिणाममुखी बनाउने निर्णय गरेको छ । बैठकले सबै स्थानीय तहमा कार्यदल बनाउने, अधिल्लो निर्वाचनमा प्राप्त मत र वर्तमानको अवस्था समेटेर प्रतिवेदन बुझाउने तिर्णय गरेको छ । त्यही प्रतिवेदनका आधारमा उम्मेदवार तय गर्ने र एकताबद्ध भएर परिणाम अनुकूल बनाउने बताइएको छ । नेता तथा कार्यकर्तालाई उच्च मनोबलका साथ अधि बद्न निर्देशन दिएको बैठकले सहकार्यमा जोड दिँदै गठबन्धनलाई परिणाममुखी बनाउने निर्णय गरेको छ । एकतामा बल हुँदै, सहकार्यले सफलता मिल्दै र हार्दिकताले सम्बन्ध बलियो हुँदै । तर, त्यसका लागि इमान्दारिता चाहिन्दै । त्यसकै खडेरी परेको बेला उत्पन्न परिस्थितिले कस्तो परिणाम दिन्छ, त्यो निर्वाचन परिणामले मात्रै देखाउन सक्छ ।

तीर्थराज खरेल

विज्ञानले सुजेका नवीनतम् ज्ञान र प्रविधिकै कारण आजको विश्व कल्पने गर्न सकिने विकासको यो अवस्थामा आइपुको हो । वैज्ञानिक आविष्कारका तथा आधिनिकतम् राख्न रहेको छ । उच्च चेतनाको विकास गरी श्रमको सम्मान गर्ने नामार्क तयार गर्ने आधारको रूपमा रहेको शिक्षालाई सूचना तथा प्राविधिकै अलग राख्ने हो भने युगका चुनौतिलाई शिक्षाले सम्पोषण गर्न सक्दैन । शिक्षाको आफ्नो भविष्य पनि देख्ने सक्षम जनशक्ति निर्माण गर्ने शिक्षाको मूल उद्देश्य हो । हामी २३औं शताब्दीको अंति आधुनिक युगमा

शिक्षा ज्ञान, विज्ञान र चेतनाको प्रवाह हो । तर, युग सुराँदै रूपमा शिक्षा दिने र लिने कार्यलाई व्यवस्थित गर्न सकिएमा मात्र समय, ऊँची र स्तरको क्षमीकरणमा न्यून सम्भावना हुँच र युगका नयाँ पानाहरू परिटन सक्छन् । सूचना प्रविधिले शिक्षाको क्षेत्रमा विद्यामान रुढीवादी संस्करण र पद्धतिलाई चुनौति दिँदै शिक्षण र सिकाइका नयाँ विधि र मान्यतालाई अभिपूर्व रूपमा अधि बढाएको छ । शिक्षाका पाठ्यक्रम निर्माणदेखि त्यसको कार्यान्वयन र मूल्यादिकानका सम्पूर्ण चरणमा सूचना तथा प्रविधिको महत्वपूर्ण भूमिका हुँच । विद्यालय, महाविद्यालय र विश्वविद्यालय जस्ता शैक्षिक प्रतिष्ठानहरूमा जुनूनकै काम र कियाकलापलाई अधि बढाउने हो भने सूचना तथा प्राविधिकै अलग राख्ने आधारको रूपमा जुनून भने मान्यतालाई सबै पक्षले स्वीकार्तु पर्छ । यो विषय आज यसी रस्तवैरूपी भाष्यको छ कि यसको अधारमा धेरै कुरा अधिगत अपुरा हुँचन् ।

शिक्षा क्षेत्रमा कम खर्च र कम मेहनतमा बढीभन्ना बढी सूचना तथा ज्ञान प्राप्त गर्ने परिस्थितिको निर्माण गर्नु आजको खाँचो हो । आजको युग द्रूत गतिमा सूचना सम्प्रेषित गरी प्रभावकारी रूपमा ज्ञान दिने र ग्रहण गर्ने दिशामा अधि बढाउने बोको छ । गरिष्ठ र अन्तर्राष्ट्रीय रूपमा नयाँ युगको सूचनापात्र सूचना प्रविधिको कारणबाट हुन सफल भएको हो । आधुनिक सभ्यताको जग यसबाटै सम्भव भएको हो । समाज विकासको आजको चरणसम्म आइपुदा सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा आवश्यकतालाई सामना गर्न सक्ने वैज्ञानिक शिक्षा

नजरअन्दाज गर्न सकिँदैन । आवश्यकता नै आविष्कारकी जननी हुन भने भै मानिसका भौतिक आवश्यकता र संसारपा बढिरहेको जनसंख्याको कारणबाट सूचित पैचिला संकटको समाधान गर्ने सूचना प्रविधिको उपयोग गरिने प्रचलन बढाउ गएको छ ।

सूचना प्रविधिको कारणबाट मानवीय सम्बन्धमा पनि फेरबदल आउन थालेको र शिक्षा क्षेत्रमा त सूचना प्रविधि अनिवार्य भै हुन थालेको छ । उच्च चेतनाको विकास गरी श्रमको सम्मान गर्ने नामार्क तयार गर्ने आधारको रूपमा रहेको शिक्षालाई सूचना तथा प्राविधिकै अलगरूप राख्नुपर्ण देखि हुनसक्छ । मुलुकलाई सौचो अर्थमा लोकतान्त्रिकीकरण र आधुनिकीकरण गर्ने अभिभारा पूरा गर्ने गरी शिक्षा नीतिमा परिवर्तन गर्न सूचना प्रविधिको शिक्षा हुन आवश्यक छ । सिक्ने र सिकाउने सावालमा विकरित नवीनतम् विधि, नियम

नीति निर्माण गर्ने प्रगतिशील र लोकतान्त्रिक दृष्टिकोणद्वारा हुँपछ र स्तुतिवादी अधिकारी लागि एक महत्वपूर्ण आधारको रूपमा ख्यालीकरणको जिल्लार्वा र कुरीतिका विरुद्ध उभिए सम्भव र सुरक्षित समाज निर्माण गर्ने लक्ष्य बोकेको हुँपछ । यसको लागि शिक्षामा सूचना प्रविधि पहिलो आवश्यकता हो ।

आजको शिक्षा प्राणिली अध्ययन र अनुशासनलाई गाँस्ने, शिक्षक र विद्यार्थी दुवै आम जनसमुदायसँग जोडिने र पाद्यक्रम निर्माणमा समेत शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावकबीचको निपक्षिय संयोजनाको भूमिकाका लागि शिक्षामा सूचना प्रविधिको महत्वपूर्ण देखि हुनसक्छ । मुलुकलाई सौचो अर्थमा लोकतान्त्रिकीकरण र आधुनिकीकरण गर्ने अभिभारा पूरा गर्ने गरी शिक्षा नीतिमा परिवर्तन गर्न सूचना प्रविधिको शिक्षा हुन आवश्यक छ । सिक्ने र सिकाउने सावालमा विकरित नवीनतम् विधि, नियम

आग्रामी पुनर्संरचना गर्ने बाटोतर अग्रसर छौं । सूचना तथा प्रविधिलाई मुलुकको पुनर्संरचनाको लागि एक महत्वपूर्ण आधारको रूपमा ख्यालीकरणको जिल्लार्वा समाजसम्म्याहारू गरी शिक्षा क्षेत्रलाई सबलीकरण गर्ने सकिन्छ । शिक्षा क्षेत्रमा संरचनागत तथा नीतिगत परिवर्तन कस्तूर हुने भने कुराको केद्विन्दु सूचना प्रविधिप्रतिको सोचाइ हो । सूचना प्रविधिलाई शिक्षाको क्षेत्रमा प्रयोग गर्ने वृद्धि हुँच र सौचो प्रकारको विद्यार्थीको सम्बन्धितामा हुने सिकाइलाई बढाउन दिन सकिन्छ । अफलाइन तथा अनलाइन दुवै माध्यमबाट र दूरशिक्षाको माध्यमबाट सूचना प्रविधिको विद्यार्थीको शिक्षण गर्न सकिन्छ । मल्टीमीडियाको प्रयोगले क्षेत्रकोडा बढी सजीव र प्रभावकारी हुँच । इन्ऱरनेट र ईलेले सूचनाको क्षेत्रमा क्रान्ति नै त्याएको छ । शिक्षकहरूले कक्षाकोठामा सूचना प्रविधिको प्रयोग गर्ने ऋग्ने क्रम नेपालमा पनि बढेर गएको छ ।

सफलतापूर्वक सूचना प्रविधिलाई प्रयोग गरेर शिक्षणको गर्नुपर्ण सकिन्छ । शिक्षकमा रहेको साधारणताप्रतिको अनविज्ञान र विद्यालय परिवार सूचना प्रविधि अवधारणा भै नहुन, रेडियो, टीभी, मल्टीमीडिया, कम्प्युटर आदिको प्रयोगबाट संकरितमा शिक्षण गर्न सकिन्छ भने आत्मविद्यालाई व्यवहारणको दिवामा गर्नुपर्ण असाधारण आवश्यकता नै भएको छ । आजको योग्य उपयोगका लागि यसको अधिकारी अवधारणा अवधारणाको उपयोग गर्नुहोस । आजको योग्य उपयोगका लागि यसको अधिकारी अवधारणाको उपयोग गर्नुहोस ।

र तकनिकीहरूलाई कुशलतापूर्वक प्रयोग गर्नसक्ने उचित वातावरण सूचना गर्ने अन्य विकासित देशको तुनुर्मामा हामी देशलाई पुऱ्याउने आत्मविद्यालय अत्यन्त सक्षमता गर्ने अन्य विधिकै अवधारणाको अन्त्यावश्यक भइसकेको छ । यो विद्यार्थीको निर्माण नेपालको समाजसम्मान र अन्तर्राष्ट्रीय रूपमा ज्ञान नीतिमा चुनौतिको द्वारा तयारीकरणको द्वारा तयारीकरणको निर्माण नेपालको समाजसम्मान र अन्तर्राष्ट्रीय रूपमा ज्ञान नीतिमा चुनौतिको द्वारा तयारीकरणको निर्माण नेपालको समाजसम्मान र अन्तर्राष्ट्रीय रूपमा ज्ञान नीतिमा चुनौतिको द्वारा तयारीकरणको निर्माण नेपालको समाजसम्मान र अन्तर्राष्ट्रीय रूपमा ज्ञान नीतिमा चुनौतिको द्वारा तयारीकरणको निर्माण नेपालको समाजसम्मान र अन्तर्राष्ट्रीय रूपमा

